

A NAIH tájékoztatója a KKV információs vonal működéséről

STAR II projekt

Az Európai Unió által finanszírozott és a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH), a Brüsszeli Vrije Egyetem és egy brit tanácsadó és kutató-fejlesztő cég, a Trilateral Research Ltd. írországi irodájának partnerségében 2018-2020 között futó STAR II projekt célja, hogy EU-szerte támogassa a kis- és középvállalkozásokat az általános adatvédelmi rendelet megfelelő alkalmazásában.

KKV-hotline

A STAR II projekt keretében a NAIH e-mailes információs vonalat üzemeltet 2019. március 15. és 2020. március 15. között, amennyiben tehát Ön **kis- és középvállalkozásnak minősül** és az új Európai Unió adatvédelmi szabályozással kapcsolatban kérdése van, kérjük forduljon bizalommal a NAIH-hoz az alábbi e-mail címen: kkvhotline@naih.hu.

Felhívjuk figyelmét, hogy a fenti elérhetőségen **kizárólag** a GDPR-ral kapcsolatos **általános** tájékoztatást és útmutatást adunk. Amennyiben panaszügyintézésről, incidensek bejelentéséről, valamint egyéb szakkérdések megválaszolásával kapcsolatban kíván segítséget kérni a Hatóságtól, kérjük, hogy a honlapon megtalálható szokásos információs csatornákat használja.

Gyakran ismételt kérdések

1. Kiterjed-e az általános adatvédelmi rendelet hatálya a kis- és középvállalkozásokra? Meg kell-e a felelniük a kis- és középvállalkozásoknak az általános adatvédelmi rendelet előírásainak?

Amennyiben a kis- vagy középvállalkozás személyes adatokat kezel, úgy az általános adatvédelmi rendelet szabályai rá is vonatkoznak, tehát az általa végzett adatkezelés során be kell tartania az általános adatvédelmi rendeletben foglaltakat. Az általános adatvédelmi rendelet nem tartalmaz a kis- és középvállalkozásokra az általánostól eltérő rendelkezéseket, mint ahogy az általuk végzett adatkezelés sem esik az általános adatvédelmi rendelet 2. cikk (2)-(3) bekezdése szerinti kivételi körbe.

2. Vonatkozik-e rám, illetve a tevékenységemre az általános adatvédelmi rendelet, ha a főtevékenységem során nem kezelek személyes adatokat, de vannak munkavállalóim?

Amennyiben egy vállalkozásnak vannak alkalmazottai, úgy vonatkkozásukban mindenképpen megvalósul adatkezelés, amely az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá tartozik. A munkavállalók adatainak kezelését számos jogszabály, különböző célokból írja elő, amely kötelezettsége teljesítése érdekében a vállalkozásnak kezelnie kell a munkavállalói/foglalkoztatottjai személyes adatait.

3. Az adatkezeléshez való hozzájárulás beszerezhető-e elektronikus úton az érintettől?

Az általános adatvédelmi rendelet nem tartalmaz megkötést a hozzájárulás megvalósulási formájára vonatkozóan, csak az érvényességéhez szükséges követelményeket – önkéntes, konkrét, megfelelő tájékoztatáson alapuló, egyértelmű akaratkinyilvánítás, amellyel az érintett nyilatkozik vagy a megerősítést félreérthetetlenül kifejező cselekedet útján jelzi, hogy beleegyezését adja az őt érintő személyes adatok kezeléséhez – határozza meg. Az adatkezelő kötelessége azonban annak utólagos bizonyítása, hogy az érintett megadta hozzájárulását. Ennek értelmében e feltételeknek megfelelő bármely elektronikus vagy papír alapú hozzájárulás érvényes lehet az általános adatvédelmi rendelet alapján.

4. Amennyiben természetes személytől adattörlési kérelem érkezik a vállalkozásomhoz, és minden adatát kitörölöm a nyilvántartásból, így a nevét is, hogyan lehet bizonyítani, hogy érkezett ilyen irányú megkeresés és annak eleget tettem-e vagy sem?

Az általános adatvédelmi rendelet nem ír elő az adatkezelők számára olyan kötelezettséget, hogy az érintetti jogok teljesítése során tett intézkedésekről nyilvántartást kötelesek vezetni. Amennyiben egy adatkezelő az általános adatvédelmi rendelet 5. cikk (2) bekezdésében szereplő elszámoltathatóság elvének való megfelelés érdekében – az erre vonatkozó előírás hiányában is – nyilvántartást kíván vezetni az érintetti kérelmek teljesítéséről, úgy annak tartalmát célszerű úgy kialakítani, hogy az személyes adatot ne tartalmazzon.

5. Az adatkezelőnek van-e a Hatóság felé történő bejelentésen túl bármilyen kötelezettsége adatvédelmi incidens bekövetkezése esetén?

Igen. Egyrészt az adatvédelmi incidensekről nyilvántartást kell vezetnie, amelyben fel kell tüntetni az adatvédelmi incidenshez kapcsolódó tényeket, annak hatásait és az orvoslására tett intézkedéseket. Ezt a nyilvántartást a felügyeleti hatóság is vizsgálhatja.

Másrészt az adatvédelmi incidensről indokolatlan késés nélkül az érintettet is tájékoztatni kell, ha az adatvédelmi incidens valószínűsíthetően magas kockázattal jár a természetes személyek jogaira és szabadságaira nézve.

6. Mit kell tartalmaznia az adatvédelmi incidens bejelentésnek?

Legalább a következőket kell tartalmaznia a bejelentésnek:

- a) ismertetni kell az adatvédelmi incidens jellegét, beleértve – ha lehetséges – az érintettek kategóriáit és hozzávetőleges számát, valamint az incidenssel érintett adatok kategóriáit és hozzávetőleges számát;
- b) közölni kell az adatvédelmi tisztviselő vagy a további tájékoztatást nyújtó egyéb kapcsolattartó nevét és elérhetőségeit;
- c) ismertetni kell az adatvédelmi incidensből eredő, valószínűsíthető következményeket;
- d) ismertetni kell az adatkezelő által az adatvédelmi incidens orvoslására tett vagy tervezett intézkedéseket, beleértve adott esetben az adatvédelmi incidensből eredő esetleges hátrányos következmények enyhítését célzó intézkedéseket.

7. KKV-nak kell-e adatvédelmi tisztviselőt kijelölnie?

Azt, hogy mely adatkezelőnek kell adatvédelmi tisztviselőt kijelölnie, az általános adatvédelmi rendelet 37. cikk (1) bekezdése határozza meg. A KKV-k tekintetében a 37. cikk (1) bekezdés b) pontja releváns:

„az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó fő tevékenységei olyan adatkezelési műveleteket foglalnak magukban, amelyek jellegüknél, hatókörükénél és/vagy céljaiknál fogva az érintettek rendszeres és szisztematikus, nagymértékű megfigyelését teszik szükségessé” (például kamerarendszer üzemeltetése üzletben, üzletközpontban, más a nyilvánosság számára nyitva álló helyen).

8. Be szeretném jelenteni az általam végzett adatkezelést az adatvédelmi nyilvántartásba, azonban nem találok erre lehetőséget a www.naih.hu oldalon.

Az általános adatvédelmi rendelet nem tartalmaz az Infotv. korábbi szabályozásához hasonló, a tagállami hatóságok által vezetendő országos adatvédelmi nyilvántartásra vonatkozó szabályozást. Az általános adatvédelmi rendelet 30. cikke az adatkezelők, illetve adatfeldolgozók kötelezettségévé teszi, hogy a felelősségükbe tartozóan végzett adatkezelési tevékenységekről vezessenek nyilvántartást. Ez azt jelenti, hogy az adatkezelőknek, adatfeldolgozóknak saját maguknak kell nyilvántartást vezetniük adatkezeléseikről, azokat nem kell bejelenteni a Hatóságnak, így az adatvédelmi nyilvántartásba történő bejelentési kötelezettség 2018. május 25. napjától megszűnt.

9. Munkahelyi eseményeken készült fotók a munkahely honlapján történő megosztásához alkalmas lehet-e a hozzájárulás mint jogalap?

A vonatkozó rendelkezések szerint a hozzájárulás megadása nem tekinthető önkéntesnek, ha az érintett nem rendelkezik valós vagy szabad választási lehetőséggel. A munkavégzésre irányuló jogviszonyokban főszabály szerint nem értelmezhető a hozzájárulás önkéntessége: a munkáltató és a munkavállaló közötti alá-fölérendeltségi viszonyban, ha az alkalmazott a hozzájárulását megtagadja, ez anyagi vagy nem anyagi természetű hátrányt okozhat neki.

Amennyiben a hozzájárulás bármely fogalmi eleme hiányzik, úgy a hozzájárulás nem szolgálhat az adatkezelés jogalapjául, tehát az érintett hozzájárulására, mint jogalapra, a munkahelyi adatkezelések esetében tehát csak kivételesen lehet hivatkozni, abban az esetben, ha egyértelmű, hogy a munkavállalót nem érheti semmilyen hátrány az adatkezelés megtagadása esetén.

Ha az adatkezelés egyszerre több célt szolgál, a hozzájárulást az összes adatkezelési célra be kell szerezni, tehát az érintettek hozzájárulnak, hogy a munkahelyi eseményen róluk fotók készüljenek, ez a hozzájárulás nem tekinthető a fotók honlapon történő közzétételére vonatkozó hozzájárulásnak is egyben, erre a célra külön hozzájárulást kell beszerezni a munkavállalóktól. A hozzájárulás érvényességének további feltétele, hogy az érintett azt bármikor visszavonhatja. Amennyiben erre sor kerül, az érintettől készült fotókat a munkahely köteles eltávolítani a honlapjáról.

10. Kell-e írott formájú adatkezelési tájékoztatót készítenem az ügyfeleim számára?

A GDPR nem tartalmaz arra vonatkozó kötelezettséget, hogy az adatkezelő írott formájú adatkezelési tájékoztatót készítsen, a GDPR pusztán azt írja elő, hogy az adatkezelés kizárólag akkor lehet jogszerű, ha az érintettek tisztában vannak az adatkezelés lényeges körülményeivel, azaz akkor, ha az adatkezelő megfelelően tájékoztatja az érintetteket személyes adataik kezelésének részleteiről. Mivel az adatkezelő – a GDPR 5. cikk (2) bekezdésében előírt elszámoltathatóság elve alapján – köteles igazolni, hogy adatkezelése jogszerű, így az érintettek tájékoztatásának megfelelő formája lehet, ha az adatkezelő írott tájékoztatót készít.

Az átláthatóság elve kifejezetten megköveteli, hogy az adatkezelés az érintettek számára átlátható módon történjen, azaz, hogy az érintettek tisztában legyenek azzal, hogy a rájuk vonatkozó személyes adataikat hogyan gyűjtik, használják fel, azokba hogy tekintenek bele vagy milyen egyéb módon kezelik, valamint azzal összefüggésben, hogy a személyes adatokat milyen mértékben kezelik vagy fogják kezelni.

A rendelet (39) preambulumbekkezdése hangsúlyozza továbbá az átláthatóság elve által támasztott azon követelményt, hogy a személyes adatok kezelésével összefüggő tájékoztatás, illetve kommunikáció könnyen hozzáférhető és közérthető legyen, valamint, hogy azt világosan és egyszerű nyelvezettel fogalmazzák meg.

A GDPR 13. cikk (1) és (2) bekezdései sorolják fel mindazon körülményeket (pl. adatkezelő kiléte és elérhetőségei, adatkezelés célja és időtartama, stb.), amelyekről mindenképp tájékoztatni szükséges az érintetteket, ha a személyes adatokat az érintettől gyűjti az adatkezelő. Az érintettől gyűjtöttnek minősül a személyes adat, ha azt maga az érintett adja meg, pl. kitölt egy nyomtatványt, illetve az érintettől készített kamerafelvétel is. A 13. cikk rögzíti, hogy amennyiben az adatkezelő az érintettől szerzi meg a személyes adatokat, úgy a tájékoztatást a személyes adatok megszerzésének időpontjában köteles az érintett rendelkezésére bocsátani.

A 14. cikk tartalmazza azokat az információkat, amelyekről tájékoztatni kell az érintetteket, ha az adatkezelő a személyes adatokat nem az érintettől szerzi meg. Ilyen eset áll fenn pl., ha az adatkezelő a személyes adatot más szervtől vagy személytől (de nem az érintettől) szerzi meg, vagy ha a személyes adatokat egy nyilvánosan elérhető adatbázisból szerzi meg.

11. Kell a kis- vagy középvállalkozásnak adatkezelési szabályzatot készítenie?

Az általános adatvédelmi rendelet kifejezetten adatvédelmi szabályzatalkotási kötelezettséget nem ír elő az adatkezelők számára. Ugyanakkor az elszámoltathatóság alapelve alapján az adatkezelő elsőszámú kötelezettsége az általános adatvédelmi rendeletnek való megfelelés biztosítása, és ennek dokumentálása, igazolása. Az általános adatvédelmi rendelet 24. cikk (2) bekezdése alapján az adatkezelőnek akkor kell belső adatvédelmi szabályokat is alkalmaznia – a személyes adatok védelmének biztosítása céljából megvalósított technikai és szervezési intézkedések részeként – ha ez az adatkezelési tevékenység vonatkozásában arányos.

Ennek a rendelkezésnek az értelmezését a (78) preambulum-bekezdés segíti. Ez alapján azt kell az adatkezelőnek mérlegelnie, hogy a kezelt adatok mennyisége és köre alapján „arányosnak”, az adatkezelés átláthatósága érdekében szükségesnek mutatkozik-e adatvédelmi szabályzat vagy más szabályrendszer (pl. utasítás, folyamatleírás, biztonsági szabályzat) elkészítése.

Ha az adatkezelő az adatvédelmi szabályzat elkészítése mellett dönt, úgy az általános adatvédelmi rendelet nem tartalmaz speciális előírást arra vonatkozóan, hogy a szabályzatnak milyen kötelező tartalmi elemei legyenek. Az adatvédelmi szabályzat elkészítése az adatkezelő feladata, nincsen formanyomtatvány, vagy mintasablon, minden adatkezelő önállóan gondoskodik a tartalom összeállításáról.

12. Az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá tartozik-e, ha nem természetes személyt keresek meg direkt marketing ajánlattal?

Nem. Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikk 1. pontja tartalmazza a természetes adat fogalmát. A nem természetes személyek adatainak védelme nem tartozik az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá, így az egyéni vállalkozóké sem, amennyiben bizonyos személyes adataik gazdasági tevékenységükhöz kapcsolódik és olyan adatra vonatkozóan következik be jogsértés, amely közérdekből nyilvános adatnak minősül.

Felhívom szíves figyelmét, hogy a Hatóság – eljárási kereteket nélkülöző, konzultációs válaszként kiadott – fenti tájékoztatásai sem jogszabálynak, sem egyéb jogi eszköznek nem tekinthető, az normatív jelleggel, jogi erővel, illetve kötelező tartalommal nem rendelkezik. A Hatóság jelen ügyben rendelkezésre bocsátott információk alapján kialakított jogértelmezése más hatóságot, a bíróságot és az adatkezelőt nem köti, annak csak iránymutató jellege van. Az állásfoglalás, tájékoztatás kiadása tehát nem mentesíti annak az adatkezelőket és adatfeldolgozókat saját jogi álláspontjuk kialakításának szükségességére, illetve az adatkezelésért fennálló felelősség alól.

Egyéb kérdéseivel kérjük, forduljon hozzánk bizalommal az alábbi email címen:

kkvhotline@naih.hu

*A hotline-t a „Support small And medium enterprises on the data protection Reform II” - STAR II elnevezésű, 814775 — STAR II — REC-AG-2017/REC-RDAT-TRAI-AG-2017 azonosító jelű projekt keretében a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság üzemelteti az Európai Unió Jogok, egyenlőség és polgárság programjának társfinanszírozásában az Európai Bizottság Jogérvényesülési és Fogyasztópolitikai Főigazgatóságának felügyelete alatt.

